

AVILÁG

Előfizetési ára postán szállítva vállalatoknak
és pénzüzeteknek 1000 Lei.
Egyes szám ára 2 Lei.

Felelős szerkesztő: DR. PAP TIBOR.
Kiadóhivatal: Polonyi Albert & Co.
Cluj, Minoritilor 1.

Törvényszéki lajstromozási szám: 53. — (Dsoar
No. 3814, Tr b. Cluj.)
Megjelenik vasárnap reggel.

Az 1. szakasz

Munkaadók és alkalmazottak részéről is elhangzott a vélemény a szakmai szervezetekről szóló javaslat 1. szakasza tárgyában, amely a kötelező munkahivatali állásközetítést rendeli el. A munkaadók nehezen barátkoznak meg azzal a gondolattal, hogy a vállalat adminisztratív szervezetében résztvevő tisztviselőket ne ők válasszák meg, hanem legjobb esetben csak az a választásuk lehet, hogy a munkaközvetítő által eléjük tett nevek közül jelöljék ki azt, akit az üresedésben levő állásra legalkalmasabbnak tartanak. Az első szakasz röviden fogott fogalmazásából még ennyi sem tűnik ki és lehet, hogy a vállalatoknak még ennyi joga sem lesz, hanem üresedés esetén egyszerűen kiküld valakit a hivatal és a vállalat elfogadni tartozik.

Mindenkinek szent joga van a munkés még a legkisebb képességű egyént is megilletni a kenyér, a megélhetés, tehát mindenki igényt tarthat arra, — hogy, ha másként nem lehet — az állami segítség biztosítsa számára munkahelyet. Mégis, emberi képességek, jellemek és akaratok között különbségek vannak és a tehetség szabad érvényesülését bürokratikus rendszerrel elnyomni nem szabad. Ha megfelelő ember kerül a megfelelő helyre, úgy annak eredményét nemcsak az illető, hanem a vállalat és ezen keresztül a nemzetgazdaság is megérzi.

Az alkalmazottak szempontjából vizsgálva a tervbevetett rendelkezést, azt fogjuk tapasztalni, hogy az egy, amugy is gyengébb társadalmi osztály további elgyengítésére vezet. A vállalatok a számukra kijelölt tisztviselőkkel nem fognak szabadon egyezkedni, mivel az nem az ő választottjuk, annak képességeit nem ismerik és munkáját alacsony bérszínvonalra fogják értékelni. Egy-egyében az a tudat, hogy állásváltozás esetén az alkalmazott munkaközvetítő jól működésétől várhatja el, hogy ismét állást kap, ez a tudat, az alkalmazottat odaköti a meglevő munkahelyéhez, amelyhez a jövő bizonytalanságától félve, görcsösen ragaszkodni fog. Amíg tehát a szabad munkakínálat rendje az alkalmazottnak álláscsere, szabad bérszerződés segítségével módot adott arra, hogy életstandardján javítson, addig egy esetleges új rendszer ezt nagyjában számára lehetetlenné teszi. Lehetséges tehát, hogy az egyetlen szakasz, amellyel a szakmai törvény kezdődik, veszélyezteti azokat a szociális alkotásokat, amelyeket az utóbbi tíz évben lefektettek.

A kérdéses szakasz életbeléptetéséig remélhetőleg meghallgatják még az érdekelteket. Egyébként a gyakorlati életbeléptetésnél súlyos akadályok merülnek fel, mert az erősen gyakorlati és csaknem az egész társadalom életét átfogó kérdést csak alapos megfontolással lehet szabályozni.

Megkezdődtek az uralkodó angliai látogatásának fényes előkészületei

Lodon október 29. (Rador). Az angol sajtó nagy cikkeket szentel Öfelsége II. Károly király londoni látogatásának. Az utolsó részletig kidolgozott tervek szerint az angol király egy hadihajót és egy kísérőhajót küld Öfelsége elé Calaisig. Öfelségét és Mihály nagyvajdát az angol udvar képviselője fogja üdvözölni angol földre lépése pillanatában. A Viitorul szerint a látogatás alkalmával, a két országot érintő összes kérdéseket részletesen megvitatják. A bucurestii angol követséget valószínűleg nagykövetségi rangra emelik

és Öfelsége bucurestii látogatására hívja meg Anglia királyát. A londoni román követség, mely eddig a Cromwell-téren volt, a Belgrave Squaren levő palotába költözött s Öfelsége itt VI. György angol királyt és Erzsébet királynét diszebeden látja majd vendégül. Az angol közvélemény kimagasló politikai eseménynek tekint a látogatást. Öfelsége és Mihály nagyvajda a Buckingham palotába laknak londoni tartzkodásuk alatt. A hivatalos látogatás letelte után Öfelsége valószínűleg néhány napot tölt még Angliában.

Még bizonytalan a filmek magyar feliratának használata

(Cluj.) A napilapok az elmúlt héten azt a hírt közzélték, hogy a kormány engedélyezte a filmek magyar szövegű feliratait. Mint jó forrásból értesülünk, a napilapok hiradása nem felel meg a valóságnak, csupán a falragaszokon van megengedve a magyar nyelvű szöveg, az is kisebb betűkkel, mint a román felírás.

Eugen Titeanu sajtóügyi alminiszter nagy expozéja a cernăuți-i sajtófogadtatáson

(Cernăuți.) A törvény-egységesítési ünnepségen a román és kisebbségi lapok legnagyobb részének tulajdonosai és főszerkesztői is megjelentek. Az újságírók tiszteletére adott reggeli után tanácskozás volt Titeanu sajtóügyi államtitkár bevonásával. Rottca, a bucovinai újságírószervezet elnöke azt kérte, hogy a vidéki sajtó és a sajtóügyi államtitkárság között a minél mélyebb összeköttetés létesüljön. Titeanu a következő beszédet tartotta:

— Tisztelt Kollegáim! Hálásan köszönöm azt a meleg baráti fogadtatást, amelyben részem volt úgyis mint államtitkárnak, de főleg mint újságírónak. Ezekben az időkben, amidőn a politikai reformok napirendre kerültek, a vidéki sajtó kötelességének magaslatán állott és teljes fegyelmettséggel tett eleget feladatának. Nemcsak a román sajtóról beszéltem, amelyet támogatni és fejleszteni kell valamennyi tartományban, hanem a kisebbségi sajtóról,

amely a nemzetközi válság alatt korlátlan segítségben részesített bennünket és kifejezésre jutatta legteljesebb lojalitását és megmutatta, hogy érzésben és gondolatban mellettünk áll. Ez nem is lehet másként, mert a mi kisebbségeink lojalitása azért is kifejezésre juthat, mert nálunk nyugodt és barátságos vendégszeretetre találtak és olyan bánásmódot élveznek mint sehol másutt. Nem is lehet ez másként, mert a kisebbségi sajtó jól tudja, hogy határainkat etnikai adottságok szabják meg és nem az etnikai területeken kívül húzódnak. A valódi és igazságos statisztika szerint fölünk senki semmit nem követelhet, sőt nekünk van követelni valónk. Az igazságos és valódi politikánk pedig békevágyunkon alapszik és éppen ezért nem beszélünk a román kisebbségek történelmi letelepüléséről és arról sem, hogy azok hogyan élnek. — Ami a helytartóságokban működő román sajtó illeti annyi hozzátenivalóm van lamandi igazságügy-

miniszter beszédéhez, hogy ennek a sajtónak elhatározó szerep jut az államreformok terén és kötelessége hozzájárulni az ittélő nemzetiségek kollektív harmoniájához. A sajtó ellenőrzése az anyagi források szempontjából azért szükséges, mert nem engedhető meg, hogy kívülről támogatassanak olyan ideálokat, amelyekre nekünk szükségünk itt nincsen. Meg fogjuk menteni mindazokat a lapokat, amelyek hasznosak az állam érdekeinek.

A romániai kisebbségi újságírószervezet nevében Sárkány Gábor emelkedett szólásra és többek között a következőket mondotta:

— A romániai kisebbségi újságírók szindikátusa és a kisebbségi sajtó nevében szívem mélyéből köszönöm Excellenciának azokat a meleg szavakat, amelyekkel a kisebbségi sajtó felé fordult. Miniszter Ur! Ön szíve mélyéből beszélt és szavai utat találtak lelkünkbe. Mi román kisebbségek azt kívánjuk, hogy eltűnjön az „idegen” szó, amely bennünket illeték és ezt a szót töröljék a szótárból. Azt hiszem, hogy jogunk van kívánni, hogy a gyanúsítások megszűnjenek, mert a mi szándékunk és gondolatunk tiszta és komoly. Mi, miniszter ur, jól ismerjük kötelességünket és amikor népeink jogainak védelmében felemeljük szavunkat, csak azt kívánjuk, hogy nyelvünket és kulturánkat megőrizhessük, mert ez kötelességünk, de sohasem fogjuk elfelejteni, hogy ennek az országnak hű állampolgárai vagyunk, ahol születünk és ahol élünk. Azt kérem, miniszter ur, hogy velünk szemben a jövőben is ugyanazzal a bizalommal viseltessék, mint ahogyan az mai beszédéből is kitűnt és mi biztosítjuk, hogy erre a bizalomra mindig méltók leszünk. Éljen a Miniszter ur a Haza javára és boldogulására, valamint ezen ország összes újságíróinak javára. A beszéd befejezése után hosszantartó taps hangzott fel.

Sárkány elnök után Eugen Popovici, Ion Duploien, Plattner és még számosak szólaltak fel, majd pedig meleg baráti légkörben vitatták meg a sajtó szükségleteit. Délután hat óráig tartott az értekezlet, majd pedig Öfelsége II. Carol királynak és Mihály nagyvajdának üdvözlő táviratot küldtek.

Cukorbetegek!

A külföldön is elismert
Dr. SENFTNER-féle
diabetikus kenyér
liszt és mindenféle élelmiszer
CLUJON, Str. Iorga 11. alatt a
DIABET
Romániai főlerakalmál kaphatók. Kérjen ismertetőt! V
Vidékre postai szétküldés.

Megengedték a kisebbségi nyelvek használatát a filmfeliratokon is.

A belügyminisztérium propaganda-ügyi osztálya most közölte a választ arra a beadványra, amit a mozik tulajdonosai nyújtottak be a filmplakátok és a filmfeliratok kisebbségi nyelvhasználatára ügyében. A döntés szerint a filmplakátokon használható a magyar, német vagy orosz kisebbségi nyelv. A filmek címei ezeken a nyelveken is szerepelhetnek azonban kisebb betűvel, mint a román cím. A plakát többi szövege románnyelvű kell, hogy legyen. A filmfeliratokra vonatkozólag a döntés úgy szól, hogy a tartalom szövege lehet kisebbségi nyelven írott is, de ugyanakkor a román feliratnak is ugyanolyan terjedelemben szerepelnie kell. A moziplakátokra vonatkozó módosítás a színházi előadások plakátaira is vonatkozik.

A „PARC”

szanatorium gyógyfürdője bevezette a valódi pöstyéni iszapfürdőt, specialis pöstyéni berendezéssel. Teljes pöstyéni fürdő, egész- és részpakolások mindennemű reumatikus betegségek ellen! Cluj, Calea Moșilor 64.

Döglött macskával térített a híthű adventista

(Kolozsvár.) A szatmármegyei Peles községben adventisták és az Ókirályságból odatelepített görög keleti parasztok laknak. Az adventisták mindenáron átakarták téríteni az ortodoxokat, de ezek ragaszkodtak őseik vallásához. Az adventisták azután erőszakhoz folyamodtak és ennek az „erőszaknak” utolsó fejezete játszódott le a kolozsvári katonai törvényszék előtt. A vádlottak, Turda Gheorghe, Turda Mária és Nasul Ștefan adventista vallású falusiak, a vádirat szerint súlyosan megsértették az államvallást. Az egyik tanu Diaconu Ioan igen érdekes vallomást tett.

— Engem is át akartak téríteni az adventista hitre. Mikor azután ellenszegültem, döglött macskát dobáltak be a hálószobámba, azután bikát eresztettek be a kertembe.

A katonai törvényszék Turda Gheorghe-t ezer lej pénzbüntetésre ítélte, a másik két vádlottat pedig felmentette.

Mindenemű

könyvkötői

munkákat a leg-
egyszerűbből a
legdiszesebbig
szolid áron készit

BLAU

könyvkötészet

CLUJ

Str. Minorilor No. 4.

A magyarság nagy halottja

Az erdélyi magyarságnak nagy gyásza van. Rövid szenvedés után, életének 72-ik évében elhunyt dr. Bernády György, Marosvásárhely építő polgármestere, az erdélyi magyarság egyetlen, igaz, vezéri tulajdonságokkal felruházott egyénisége.

Kisebbségi életünkben, bármennyire is szolgálatába kívánt állani — államférfi tehetségével — magyar testvéreinek, ez sohasem sikerült. Passzivitásra kárhoztatták azok a láthatatlan, a sötétségben oly eredményesen intrikáló, a magyarság husán, vérén élőködő hadak, amelyek husz évi kisebbségi sorsunknak átkai voltak és átkai ma is.

Dr. Bernády György elgondolásai a román-magyar lelki, gazdasági és kulturális kapcsolatok kiépítésében egészen más volt, mint a magyar vezetőségé. Ez okozta félreállítását, ezért nem érvényesülhetett soha bölcs elgondolása, ezért nem léphetett soha a vezéri polcra. A valóságban ellenfelet látott a magyar vezetőség Bernády Györgyben, de ezt a képmutatásukkal leplezték, nem merészeltek soha nyíltan szembeszállni vele, mert féltek, hogy nyílt színvalóság esetén hangosabban fog kiállani a sikra ez a nagy ember, akinél önzetlenebb, becsületesebb magyar politikus nem volt Romániában. Féltek tőle, tehát udvaroltak neki, hogy hátulról tiporják le.

Most, halála után ódákat zengedeznek a rabszolga módon viselkedő magyar lapok. Halála után nagyságát az egekig magasztalják, de amikor ezeket a sorokat elolvassuk, szinte ott vibrál szemünk előtt az a pár

szó is, ami a magyar vezérek lelkében írva van: hála Istennek megszabadultunk egy ellenségétől.

Ez az igazság! Ha nem így volna, értjük most dr. Bernády György esetét, akkor a volt Magyar Párt illusztris vezetősége a magyarság nagy halottjának tekintette volna Bernády Györgyöt és végtisztességtételénél ott láttuk volna gróf Bethlen Györgyöt csatlósáival együtt, mint ahogy egyes magyar cécnál ott láttuk az egész társaságot.

Igy szokott ez lenni nálunk, magyaroknál. Aki ellenzéki hangot merészelt megütni ezalatt a keserves husz év alatt, annak — ha magyar közpályán volt — befellegzett. Példa rá van elég. Pillantsunk vissza csak a közelmúltba. Néhai dr. Kecskeméthy István, kolozsvári tudós református pap esetére. Ez a nagy ember is másképp gondolta el a magyarság elhelyezkedését Romániában, mint a mindenható magyar vezetőség. Nem is csináltak belőle püspököt, mert talán a hósfáti keresztelőket és lakodalmakat elhanyagolta.

Dr. Kecskeméthy István temetésén sem képviselte senki a volt Magyar Pártot. Még a püspök sem jelent meg.

Magyar sors!

Dr. Bernády György eltávozott. Eltávozott a magyar testvérek igaz, őszinte mélységes gyászára. Gyászoljuk őt, mint igaz, nagy magyart. Nagy, betölthetetlen ür maradt utána. Pótolhatatlan veszteség a magyarság életében, mert több Bernády György nincs egész Romániában.

P. A.

Feltűnően gyenge rendezés, de gyönyörű cukrászköltemények a cukrász kiállításon

(Kolozsvár.) Szerdán délből nyitották meg az Ipartestület székházában a cukrásziparosok kiállítását, melyet a munkás szakszervezetek cukrász alosztálya rendezett meg. A kiállításon cirka 12 cukrász mester és 6 segéd, egy mézes pogácsás és egy pék vett részt.

El kell ismernünk, a cukrász iparosok egymást igyekeztek túlszárnyalni készítményeikkel. A kiállított cukorköltemények minden dicséretet megérdemelnek. Az első díjat nyert nagy aranyérmes Fábián cukrászda. Gyönyörű hatalmas virágváza telve nyílló faágakkal, teljesen cukorból előállítva gyönyörű teljesítmény. Nem kevésbé megkapó látvány a Taká-

csék által előállított óriási méretű díszlávány, amely rózsákkal és más virágokkal van zsufolásig megrakva és szintén teljesen cukor masszából készült. A katonai pékség által most feltalált virslis hassé igen izletes, nem különben a cég újfajta „tésztaperece”, amely alig 3 lejbe kerül s bizony többet ér, mint egyes 5 lejes cukrász torta szelet. Mind a két újdonságnak nagy népszerűséget jósolunk. Különösen a délutáni zsúrokra lesznek nélkülözhetetlenek.

Nem tudtuk eléggé csodálni az egész erdélyben jó hírnévnek örvendő Pálffy-féle tordai mézespogácsákat és színes pogácsa szíveket. Ezek bizony rendkívül táplálóak, olcsók s

amellett édességükkel fogva igen kedvelt eledelnek mondhatók. A szorgalmas mester, a maga szűkös anyagi viszonyai között nagyon szép eredményt ért el.

Nem akarjuk tovább részletezni az egyes kiállítók gyártmányainak kálítását, de elmondhatjuk, hogy mindnyájan szép sikert könyvelhetnek el.

Nem mondhatunk azonban dicséretet a szakszervezeti rendezőségnek, mert magatartása bizony sok kívánnivalót hagyott hátra. Nem lett volna szabad egy ilyen komolyan induló kiállítást fiatal, zöldfülű, gyakorlati és viselkedési hiányokkal küzdő egyénekre bízni. Az össze-vissza kapkodás, az alaptalan locsogás, a rendszertelen handabandázás sokat ártott a kiállításnak. S hogy az ennyi rátermettség nélkül összetakolt valami, mégis egy jó benyomást nyújtó kiállítását érlelődhett meg, ez pusztán a kiállító cukrásziparosok szívet-leket beleadó gyönyörű gyártmányainak köszönhető s ebből a rendezők vajmi keveset könyvelhetnek el a maguk javára. Reméljük a legközelebbi kiállítás szervezésére a szakszervezet jobban megválogatja embereit.

(Dr. P.)

Perek tömege a tordai unitárius egyházközség öröksége körül

(Torda) Bors Mihály tordamegyei nagybirtokos másfél évvel ezelőtt hagyományát az unitárius egyházra hagyta. A hagyatékon azonban tekintélyes teher volt s hogy az egyház kifizethesse a terheket, kénytelen volt a neki hagyott ingatlanokból egyes becsőseket, szőlőtereket eladni s ugyan csak áruba bocsátotta a hagyatékhoz tartozó várfalvi gipszgyárat is. A várfalvi gipszgyár egyharmad tulajdonjoga azonban nem volt az örökhagyó kezén és a társtulajdonos csak abban az esetben egyeztet volt bele a gipszgyár eladásába, ha magas igényeit kielégítik. Az egyház éppen ezért vagyonszerzés megsejtemése iránti pert indított a társtulajdonos ellen. Az egyházat viszont az elhunyt Bors Mihály hitelezői perelik. Ilyen körülmények között az unitárius egyház az örökség gyümölcsét még sokáig nem élvezheti.

Fülöp Ferenc

viz- és villanyszerelési vállalata

C L U J

Strada Bratianu No. 27

Viz- és villanyszerelési munkákat a legpontosabban és legolcsóbban készít

— Január 1-én lép életbe az új ipartörvény. Ismeretes, hogy rövidesen új iartörvény lép életbe. A törvény elkészítése a nemzetgazdasági minisztérium a munkaügyi minisztériummal karöltve szakbizottságot küldött ki, melyben az érdekképviseletek is helyet foglalnak. Az új ipartörvény gyors léptekben halad a megvalósulás felé, mert még ebben az évben, de legkésőbb január elsején életbe akarják léptetni.

**Gyomor-
és bélbetegségek
ellen**

GASTRO-D.

Kapható minden gyógyszerárban és
drogériában, vagy megrendelhető Császár
gyógyszertárban Bucuresti, Calea Victoriei
124 sz.

HIREK

— **Reformáció emléknepje a református teológián.** Október 31-én, hétfőn délelőtt kezdődik meg a református Teológia akadémiai istentisztelet sorozata. Az első istentiszteleten Igét hirdet Imre Lajos dr. teológiai professor. Az istentisztelet kezdete délelőtt 11 óra. Október 31-én este 1/29 órai kezdettel istentisztelet keretében tartott reformáció emléknep lesz a teológia dísztermében az alábbi műsorral: Bibliát olvas és imádkozik Maksay Albert teológiai professor. 2. „A két igazság közt” — reformációi emlékbeszéd, tartja Tavaszy Sándor dr. teológiai professor, püspökhelyettes. 3. Kecskeméti Vég Mihály reformációi korabeli magyar zsoltárát szavalja Sarkady Pál teológiai hallgató. 4. Schwabel „Dicső az ur”. Eneklí a fakultás ifjúságának énekkara Benedek Kálmán énektanár vezetésével. Az estély perselyes jövedelme a szegénysorsú teológiai hallgatók felszólására szolgál.

— **Betiltották a rituális vágásokat Olaszországban.** A Gazeta del Popolo jelentése szerint az olasz kormány táviratilag utasította a megyefőnököket, hogy tiltsák be a rituális vágásokat. A kormány intézkedése még szerdán életbe lép.

— **Utcát akarnak elnevezni Bernády Györgyről Vásárhelyen.** Marosvásárhely vezetősége kérelem fordult a belügyminisztériumhoz, hogy engedje meg egy helybeli utcának a Bernády György nevével való elkeresztelését. A terv szerint Bernády nevével az eddigi Szentgyörgy-utcat neveznék el, ahol a város építője hosszú időn át lakott.

— **Vonat elé vetette magát egy 20 éves szatmári kertészsegéd.** Csütörtök hajnalban 6 óra tájban a Nagyvárad—Szatmár vasútvonal sinei közt egy véresre darabolt férfi holttestére bukkantak a járőrök. A vizsgálat megállapította, hogy a szátaarabolt fiatal ember Németh Imre 20 éves szatmári kertészsegéddel azonos, aki öngyilkossági szándékkal vetette vonat elé magát a szerencsétlen fiatalember két bucsulevelet hagyott hátra, de egyikből sem lehet világosan megállapítani az öngyilkosság okát.

— **86 éves menyasszony és 83 éves vőlegény esküvője.** Bucurestiben nem mindennapi esküvőt ünnepeltek. Dumitru Ionescu 83 éves aggmenházi ápoló vezetett oltárhoz Dobai Mária 86 éves asszonyt, aki szintén ugyanannak az aggmenháznak a lakója a „fiatal pár” meé 1912-ben polgári házasságot kötött egymással de most, a halál küszöbén az egyházi áldást is felvették, hogy megbékélt lelkiismerettel készülhessenek a halálra.

Mielőtt ír- szedő- vagy sokszorosító gépet megvásárolna, kérjen ajánlatot

„STANDARD”

írógép vállalat

Cluj, Str. Regina Maria 14.

Mit végzett a város új vezetősege egy hónap alatt?

(Kolozsvár.) Pontosan egy hónapja, hogy lapunk hasábjain bejelentettük, hogy Kolozsvár városának polgármesterévé Bornemisa Sebastian, míg helyettesévé Popa Adámet nevezték ki.

Nézzük hát mit csináltak vezetőink ezen rövidke hónap alatt? Mindjárt válaszolhatunk rendkívül sokat. A nyolchónapi előző uralom elsietett és közelkeseredést okozó rendelkezéseket igyekezett módosítani és vissza csinálni. A kéményseprési rendelkezést a polgárság teherbíráshoz hangolták kimondva, hogy az drágább nem lehet, mint a mesterek alatt volt. A személtádk beszerzésének kötelezettségét elhalasztották, a cigány ne-

gyed lebontását nagyon körültekintő vizsgálatnak teszik ki és a problémát gazdasági szempontból is mérlegelik. Az elhelyezett piac visszahelyezést az érdekeltek szavazása alá bocsátják.

Négy nagy és komoly ügy, mely körül sokat háborgotak a lelkek — a megbékülés stadiumába kerültek. Elmondhatjuk nagy eredmény.

Polgármester és alpolgármester ur, azt kérjük, hogy tovább is ezen az uton haladjanak és meglátják a polgárság teljes szeretete fogja Önöket övezni, legyen elég abból az elgondolásból, amely szerint „rólunk, de nélkülünk” döntöttek!

Dr. Pap Tibor.

Megjelent!

Legújabb kiadás!

Cluj város legújabb pontos

uccanévjegyzéke és térképe

román-magyar és magyar-román szöveggel, csinos zsebben hordható füzetben
A kettő együtt 10 lei. Külön-külön is kapható 5-5 leiért, a kiadónál
Polonyi Albert és Társa Minorijör 2. és a főszékhelyen.

Panaszok a taxik és autóbuszok ellen

Miképp védekezzen a közönség?

A kolozsvári közlekedési viszonyok az utóbbi években bármennyire is szépen fejlődnek, azok még sok kívánni valót hagynak hátra. Az autóbusz forgalom ellen azonban sok-sok panasz merül fel, részint a kellő udvariassággal nem rendelkező kaulauzok ellen, részint ez a legfőbb baj, a külvárosi forgalom elhanyagolása miatt.

Első sorban

a taxisok visszaéléseire hívjuk fel a hatóság figyelmét

Mindjárt az elején szögezzük le, hogy a taxi-tarifa Kolozsváron méregdrága. Alig 3—4 perces ut 28-30 leibe kerül. Példákkal illusztráljuk: a Newyok kávéháztól a törvényszéki palotáig 28 leibe kerül. A Cuza-Vodátérrel a Sétatérig, vagy a magyar színházig 30—35 leibe, a Főtérrel a Dermatáig 65—70 leibe kerül.

Elismerjük, hogy pompás, tiszta, jól ápolott taxi-parkunk van, ami a tulajdonosokra nagy üzemi és befektetési kiadást ró, még sincs arányban ez a méregdrága tarifa a fennálló rezssivel.

A méregdrága tarifa azonban a kisebbik baj. A lényeges baj ott van,

hogy ezek a taxisok telhetetlenek és visszaélnék a közönség tájékozatlanságával és bizalmával is, hogy fokozzák telhetetlen étvágyukat.

Nappal, amikor többnyire a tulajdonosok vezetik a taxikat, nincs baj. De éjjel, amikor a sofförök dolgoznak, nagyon sokszor zsarolnak is ezek az emberek.

Példákat tudunk, hogy a következő trükkkel zsarolnak a leggyakrabban:

Éjjel a sofförök legnagyobb része lecsapva tartja a taximérő zászlót.

Ez azt jelenti, hogy még el sem indultam, már 10—15 leit kell fizetnem.

Az utas az órát nem figyeli, csak amikor a rendeltetési helyen fizet, akkor veszi észre, hogy sokat mutat a taximérő.

De ez sem elég a telhetetlen taxisnak. Jön a fő trükk. Ezt is éjjel gyakorolják.

Az utas aprópénzzel fizet és eltávozik. Alig tesz 20-25 lépést, rohan utána a sofför a következő felkiáltással: nagyságos ur, 20 lei helyett egy két leit tetszett adni.

Mit lehet olyankor tenni? Kap a csirkefogó még 20 leit.

Ezt a trükköt a bucaresti sofföröktől tanulták el és még védekezni sem lehet ellene.

A további manőverezés már nemcsak éjjel, de nappal is gyakori.

Az utas megérkezik a rendeltetési helyre, de vissza is óhajt jönni. Ilyenkor a zászlócskát nem szabad lecsapni. A mi jól nevelt taxisaink

azonban az érkezés pillanatában lecsapják. Miért? Mert ez a kis huncutság 10—15 lei különbséget jelent az utas kárára.

Megtörténik az is, hogy az érkezéskor a sofför sürgősen lecsapja a taximérőt, mielőtt az utas ellenőrizhetné a viteldíjját. Ilyenkor 5—10 leivel többet mondanak be, ha ez ellen reklamál az utas, mert ismeri az ut viteldíját, a sofför nem ad vissza 100 lejből, hogy boszantsa a „smucig” utast.

Ehez hasonló trükkökkel igyekeznek e taxisok a különben is méregdrága tarifát fokozni.

Mindez ellen a hatóság nem tehet semmit. Nem lehet minden taxis mellé egy rendőrt is állítani. Nem is a hatóság feladata ezeket a visszaéléseket meggátolni, hanem a nagyközönség legyen óvatos. Azért írjuk meg e sorokat, hogy felvilágosítsuk mindazokat, akik taxit vesznek igénybe, miképp védekezzenek a zsarolás ellen:

1-ször: ne szálljon be a taxiba, ha nem előtte csapják le a zászlót. Ha lecsapva találja állítsa vissza.

2-ször: figyelmeztesse a soffört, hogy az érkezéskor ne csapja le a zászlót, ha vissza is akar jönni.

3-ször: ha utána szalad a sofför, hogy 20 lei helyett 2 leit adott, hívjon rendőrt és ne üljön fel a zsarolónak.

4-szer: minden taxin van ellenőrző óra. Lehet azon kontrolálni, hogy mit mutatott az óra. 100 leiből pedig köteles visszaadni.

Ahol a szabadság

-- büntetés

Amióta törvények szadályozzák az emberek cselekedeteit, szinte köztudattá vált az a jogszokás, hogy a bűnt cselekményének mértéke szerint vagy halállal büntetik, vagy peei rövidebb-hosszabb szabadságvesztésre ítélik, röviden szólva: bebörtönözik.

Ez a jogszokás az egész világon átment a gyakorlatba, s éppen ezért hangzik kissé furcsán, ha olvassuk, hogy

létezik olyan állam is, ahol a bűnt nem szabadságvesztéssel, hanem éppen teljes szadadságának visszaadásával büntetik.

Patagóniában a közelmúltban hoztak egy törvényt, amely kimondja, hogy azokat a bűnösöket akiket 3 10 évi fegyházzal kellene sújtani, a jövőben nem kell bebörtönözní, — mert bebizonyosodott, hogy az ilyen bűnösök rendszerint visszaesők, — hanem teljesen ki kell közsíteni a társadalomból, vissza kell adni teljes szabadságukat. Ez alatt pedig azt kell érteni, hogy az illetőt ki kell kísérni a vad prerikre vagy őserdőkbe, s ott fogadalmat kell tőlük kivenni, hogy többé nem térnek vissza a társadalomba. Aki a fogadalmat megszegi, hálállal bünhődik.

Amint látjuk tehát a furcsa törvény — bár valóban szabadságot ad a bűnösnek — véeredményben mégis a leg súlyosabb büntetések egyike...

Miért lehetett egy hétig fél-áron női selyemharisnyát vásárolni?

Hadiállapot — fegyverszünet — majd béketárgyalások a strimfli fronton!

(Kolozsvár.) Érdekes háborúság tört ki az elmúlt héten két Ferdinand-utí kereskedő között a női selyemharisnyák ára körül.

Ady hajszállvékony ugynevezett „101-es számú kvalitású harisnyák eladásai ára 105 lej volt a hadi állapot kirobbanása előtt. Miért, miért nem, egyelőre az okát nem lehet tudni, az egyik cég a 105 lej helyett 98 lejért kezdte ezeket a harisnyákat árúsitni, illetve ilyen áron tette ki nagy mennyiségben kirakatában. Erre a másik, hatalmas „88 lejes“ felirattal rakta teli a kirakatában felhalmozott harisnyákat.

S. barátunk erre gondolt egy nagyot és merészet, s most már csak azért is tovább lécitált. Ő most már csak „78 lejért“ kezdte árúlni a harisnyákat. A kirakatban elhelyezett árcédulák napról-napra változtak.

Most már kíváncsian vártuk mit szól „K“-barátunk a nagyobbik áruház vezetője ehhez, gondoltuk, hogy az ő válasza még frappánsabb lesz s végül is néhány nap múlva 20-30 lejért lesz kapható, az eddig 105 lejbe kerülő harisnya. (Összintén szólva bizony nem is érne többet ez a megbízhatatlan minőségű, harisnyának becízet szinte értéktelen vacak.)

Szóval vártuk „K“ urék részéről a nagy ágyu eldördülését az árak további leszállítását, de e helyett valami más történt.

Váratlanul megérkezett az Ady ha-

risnyagyár tulajdonosa és fegyverszünetet rendelt el a strimfli fronton — majd személyes tekintélyének latba dobásával, béketárgyalásokat kezdeit a küzdő felek között.

Ő vállalta a semleges közvetítő szerepet (lásd cseh-magyar kérdés) s imígyen szólt S és K urakhoz „tisztá magyaros“ munkácsi ki-ejtéssel Nu... nu... orhaim was machs ihr so a grose gesehres az én jobb sorsra érdemes strimflim körül. A közönség mit fog mondani rólam — miért árultuk eddig 105 lejért azt a vacakot, ha most egyszerre 78-ért is oda leszen adva?

Seiz vornunpftig orhaim — ez a dolog most már engem is érdekel nu nem de „K“-ur?

Ha az a Hitler hagyta az a csunya háboru és kiegészített 80 százalékra a Chamberlainne! ti se legyetek butább kereskedők.

Mi szórjátok a barest ki, a kirakat ablakon, a hölgyek pedig nevesenek a pofátokba... m béküljétek ki gyorsan. Herr S. adja oda a parolát a „K“ orhnak... Így ni.

Igy ni és egy óra múlva mindkét tüzet kirakatából eltűntek az egymást lelicitáló hatalmas ártáblák. A harisnyának dédelgetett valami, most ismét 105 lejbe kerül. Az egyhetes csata befejeződött, a vásárló közönség pedig alig élvezhette a megolcsult, de még akkor is méregdrága strimfli háborúság előnyeit. (p-t.)

SZINHÁZ

Fűszer és csemege

Csathó Kálmán színháza óriási sikert aratott Kolozsváron

A magyar színhársulat pénteken este mutatta be Csathó Kálmán „Fűszer és csemege“ c. színházát Szabados Árpád kitűnő rendezésében.

Az ideai vontatott siker mellett eddig előadott szindarabok után a „Fűszer és csemege“ bombasikert aratott, a mi színházjáró közönségünknek egy olyan meleg színházi estben volt része, amint még nem tapasztaltunk. Felvonásokozokban és után fergeteges taps jutalmazta egy a kitűnő ansambolt, mint a szerzőt.

A meglehetősen nagy személyzetet foglalkoztató darabnak ereje Tóth Elek volt, az első és utolsó felvonásban teljesített alakítása felejthetetlen marad. Miklósi Margit aranyos nagymama volt. Jenei János nehéz szerepében megmutatta, hogy nemcsak operettszínész de prózában is pompásan meg állja a helyét. A többi szereplők Fényes Alice, Tompa Sándor, Sándor Stefi, Erényi Böske, Rétheli Ödön stb. vitték sikerre a darabot, ami sokáig műsordarabja lesz színházunknak. P.

Heti műsor:

Vasárnap délután 3: „Egyetlen éjszakára“ (Szilágyi — Losonczy nagysikerű operettje, olcsó helyárakkal.)

Vasárnap délután 6: „Fűszer és csemege“ (Harmadszor.)

Vasárnap este 9: „Nem leszek hátlatlan“ (Hatodszor.)

Hétfő este fél 9: „Fűszer és csemege“ (Negyedszer.)

Kedd este fél 9: „Prometheus“ (Efimiu monumentális drámai játéka, Kádár Imre fordításában, Beetho-

ven, Händel és Bach kísérezésével, nagyszabású kiállításban. Premier bérlet 5. szám.)

Szerda este fél 9: „Prometheus“ (Rendes bérlet 5. Irodalmi bérlet 4. szám.)

Csütörtökön „Ragaszkodom a szerelemhez“ előkészületei és zártkörű házfőpróbája miatt nincs előadás.

Péntek fél 9: „Ragaszkodom a szerelemhez“ (Bókai János óriási sikerű legújabb vigjátéka, a szerző jelenlétében. Rendező: Kádár Imre.)

Szombat este 9: „Ragaszkodom a szerelemhez“

Vasárnap d. u. 3: „Julia“ (Olcsó helyárakkal először.)

Vasárnap d. u. 6: „Nem leszek hátlatlan“

Vasárnap este 9: „Ragaszkodom a szerelemhez“

Hétfő fél 9: „Ragaszkodom a szerelemhez“

Kedd fél 9: „Légy enyém mint rég“ (Erdélyi Mihály óriási sikerű, legújabb operettje. Eddig 200 előadást. Ragyogó új kiállításban. Rendező Gróf László.)

Mozik műsora:

Capitol-Mozgó: Premier! Lady X. válópere. Rendező Korda Sándor. Select-Mozgó: Revük revüje. Káprázatos kiállítású zenés vigjáték.

Uránia-Mozgó: Hajszá az arany után. Végig színes, csodás felvételű film.

Royal-Mozgó: Az utolsó évek legkáprázatosabb zenés filmje. Rosalie

Edison-Mozgó: Fantasztikus film-műsor. I. India lángokban. Shirley

Temple legújabb monumentális filmreke. II. Tarzan legújabb

csoélatos kalandja. Munkás-Mozgó: I. Sanghai réme.

II. Ifjuság bolondság. III. Journal.

VIDÁM ROVAT

Az élő reklám

— Szemtelenység — patog az erősen kopaszodó vendég a borbélymesterre, — maga egy csatlakozatlanul biztos hajnövesztőszert ajánl nekem és ugyanakkor olyan kopasz, mint a biliárdgolyó

— Ó, ezt a szert a segédem használja — mutat a borbélymester a dushajzatu alkalmazottjára. — Én a másik cikkünk, a szőrvesztőkrém reklámja vagyok!

A sértés

— Retenettes, asszonyosság, a maga férje börtönben ül... Mindenféle nép-séggel van ott együtt!

— Kikérem magamnak, nagysád! Az én uramnak — külön zárkája van.

A tetőn

A felhőkarcoló tetején két munkás dolgozik.

— Fogd meg azt a kábelt! — kiáltja az egyik.

— Fogom.

— Ráz?

— Nem.

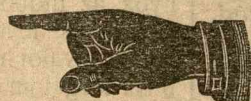
— Akkor a másikban van a tízezer voltos áram

A gyomorbag

— A rossz szakácsnő szállítja nekünk orvosoknak a gyomorbetegek ötven százalékát.

— Ugy van. És a másik ötven százalékát a jó szakácsnő.

Szenzáció!

Megváltozott az állami

osztálysorsjáték tervezete

Az új terv szerint:

20 nyeremény a 1.000.000 lei

az

4 nyeremény a 6.000.000 lei

I-osztályban

**74
598**

**”
”**

**200.000
100.000**

**”
”**

63.32% a nyerő számok

I-osztály huzása 1938 November 15.

Loteria de Stat